

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

A kívánt joghatás kiváltására alkalmas eljárási cselekmények általában a jogszabályban meghatározott időhöz kötve végezhetők el. Ilyen előírások az anyagi és az eljárásjog területén egyaránt fellelhetők.

Az anyagi jog az e körbe eső feltételeket részben a bírói út igénybevételeiről szóló, részben pedig az elévülési szabályok kapcsán rögzíti, megszabva ezzel a polgári eljárás megindításának időhatárait. Az ilyen típusú korlátozás alól a törvény akkor ad felmentést, ha a feltétlen igényérvényesítés lehetőségét kívánja biztosítani (így például a tulajdon iránti követelés kapcsán). Az eljárási cselekmények egy része csak meghatározott időtartam (határidő) alatt végezhető el jogszerűen. A határidő mértékét a törvény esetenként pontosan rögzíti, mint pl. a perorvoslatok előterjesztése tekintetében (törvényi határidő), máskor - például a hiánypótlás esetében – annak hossza a bíróság döntésétől függ (bírói határidő).

Az anyagi és eljárásjogi határidők számítási módja egymástól lényegesen eltér és különbözőek e kétféle határidő elmulasztásának jogkövetkezményei is. Az anyagi jogi határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, igazolással nem orvosolható; „kimentésre” csak elévülési határidő esetében és csak a vonatkozó anyagi jogi szabályok szerint van mód. Az eljárási határidőkön belül meg kell különböztetni a szubjektív és objektív határidőket. Szubjektív határidőkre tartoznak azok a határidők, amelyek esetében a kezdő napot a fél tudomásszerzésétől kell számítani, és általában igazolási kérelemmel kimenthetők, ezzel szemben az objektív határidők nem kötődnek a fél tudomásszerzéséhez, és igazolási kérelemmel nem orvosolhatók.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 102. § (1) bekezdése szerint munkaszüneti nap: január 1., március 15., húsvéthétfő, május 1., pünkösdhétfő, augusztus 20., október 23., november 1. és december 25-26.

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A határidőket napok, hónapok vagy évek szerint kell számítani. A napokban megállapított határidőbe a kezdőnap nem számít bele. Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény (pl. kézbesítés, kihirdetés) esik. A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján. Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. A határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár. Egyebekben a polgári eljárásjogban a határidőkre vonatkozó általános szabályok a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 103-112. §-aiban találhatók.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény (pl. kézbesítés, kihirdetés) esik. A napokban megállapított határidőbe a kezdőnap nem számít bele.

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

A Polgári perrendtartás a kézbesítés módja tekintetében nem tesz különbséget a határidő számításánál; elektronikus iratforgalom esetében ugyanakkor érvényesül néhány speciális rendelkezés. Ha a szakértő elektronikus úton tart kapcsolatot a bírósággal, ez esetben is papír alapon kerül megküldésre a szakértő részére néhány irat: a bíróság papír alapon vagy egyéb adathordozón bocsátja rendelkezésére a bírósági irat mellékletét, ha annak nagy mennyisége miatt vagy az adathordozó jellegéből adódóan a digitalizálás aránytalan nehézséggel járna vagy lehetetlen, valamint ha a papír alapú okirat valódisága vitás. Ha a bíróság által elektronikus úton megküldött bírósági irathoz ily módon papír alapú melléklet kapcsolódik, a határidő számításának alapja a melléklet kézhezvételének időpontja. A perbeli beadványok előterjesztése és a bírósági iratok kézbesítése az ügyek Pp. által meghatározott csoportjában már elektronikus úton történik; a törvény, illetve a bíróság által meghatározott határidőbe nem számít bele az a nap, amely során legalább négy órán át nem üzemelt az erre szolgáló kézbesítési rendszer.

Ha a perben a kapcsolattartás elektronikus úton történik, a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján elektronikus úton az informatikai követelményeknek megfelelően benyújtották. A határidő számítása szempontjából benyújtottnak az a beadvány tekintendő, amelyről a bíróság informatikai rendszere a jogszabályban meghatározottak szerint befogadás-visszaigazolást küldött. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a beadvány adathordozón történő benyújtására űrlapot rendszeresít. Az adathordozót legkésőbb az űrlap bírósághoz érkezéséről a befogadás-visszaigazolásnak az elektronikus úton kapcsolatot tartóhoz érkezését követő három munkanapon belül kell benyújtani a bíróság részére személyesen vagy postai úton. Az adathordozó beérkezéséről a bíróság a kézbesítési rendszer útján automatikusan értesítést küld az elektronikus úton kapcsolatot tartóknak. Az űrlap bírósághoz érkezéséről kapott értesítésben megjelölt időpontban a beadványt a bírósághoz megérkezettnek kell tekinteni.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A napokban megállapított határidőbe a kezdőnap nem számít bele. Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény (pl. kézbesítés, kihirdetés) esik.

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat jelöl. Azzal, hogy ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

Igen.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

A fentiekén túl a bíróság az általa megállapított határidőt bármely fontos okból egyszer meghosszabbíthatja; a határidő - meghosszabbítással együtt - negyvenöt napnál hosszabb nem lehet, kivéve, ha a szakértői vélemény elkészítése hosszabb határidőt tesz szükségessé. A törvényben megállapított határidőt csak a törvényben meghatározott esetben lehet meghosszabbítani. A napokban megállapított határidőbe nem számít bele minden évnek a július 15-től augusztus 20-ig terjedő időszaka (törvénykezési szünet). Ha a hónapokban vagy években megállapított határidő a törvénykezési szünet ideje alatt járna le, a határidő a következő hónap azon napján jár le, amely számánál fogva a határidő kezdőnapjának megfelel, ha ez a nap is a törvénykezési szünet idejére esik, a határidő a törvénykezési szünetet követő első napon jár le. A törvénykezési szünet alól a törvény kivételeket is megállapít. Ezen kivételek alkalmazása esetén a felet a bíróságnak erre külön is figyelmeztetnie kell. A törvénykezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket a Pp-n kívüli törvényekben szabályozott nemperes eljárásokban csak akkor lehet alkalmazni, ha a külön törvény így rendelkezik.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

A fellebbezés határideje főszabály szerint a határozat közlésétől számított tizenöt nap, váltóperekben három nap.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitzúzhatnak-e hatánapot a megjelenésre?

A bíróság az általa megállapított határidőt bármely fontos okból egyszer meghosszabbíthatja; a határidő - meghosszabbítással együtt - negyvenöt napnál hosszabb nem lehet, kivéve, ha a szakértői vélemény elkészítése hosszabb határidőt tesz szükségessé. A törvényben megállapított határidőt csak a törvényben meghatározott esetben lehet meghosszabbítani.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

A magyar polgári perrendtartás a fél tartózkodási helye vonatkozásában nem rendelkezik meghosszabbodási okról. A mulasztást azonban esetleg kimentheti, ha menthető okból nem volt elérhető a személyiadat- és lakcímnnyilvántartóban megadott címén.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

A fél az elmulasztott perbeli cselekményt - ha a törvény másként nem rendelkezik - többé hatályosan nem teljesítheti. A mulasztás következményei - a törvényben meghatározott eseteket kivéve - előzetes figyelmeztetés nélkül, maguktól állanak be. Ha a törvény szerint a mulasztás következményei csak előzetes figyelmeztetés esetén vagy az ellenfél kérelmére állanak be, az elmulasztott cselekményt a figyelmeztetésben megjelölt idő alatt, illetőleg a kérelem előterjesztéséig, ha pedig a kérelmet tárgyaláson adták elő, az arra vonatkozó határozat meghozataláig pótolni lehet. Nem tekinthető mulasztásnak, ha a felet a perbeli cselekmény teljesítésében valamely köztudomású természeti esemény vagy más elháríthatatlan akadály gátolta. A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.

16 A határidő lejárta esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

A fél a mulasztás kimentése érdekében igazolási kérelmet terjeszthet elő, amelyet a bíróságnak méltányosan kell elbírálni.

Ha a fél vagy képviselője valamely határnapon hibáján kívül nem jelent meg, vagy valamely határidőt hibáján kívül mulasztott el, a mulasztás következményei - az alábbi eseteket kivéve - igazolással orvosolhatók. Igazolásnak nincs helye, ha az igazolást a törvény kizárja, a mulasztás következményei igazolás nélkül is elháríthatók, vagy a mulasztás bírói határozatban kifejezésre jutó hátránnyal nem jár, vagy a fél az igazolási kérelem folytán kitűzött újabb határnapot mulasztja el.

Az igazolási kérelmet tizenöt napon belül lehet előterjeszteni. Ezt a határidőt az elmulasztott határnaptól, illetőleg az elmulasztott határidő utolsó napjától kell számítani. Ha azonban a mulasztás csak később jutott a félnek vagy képviselőjének tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével veszi kezdetét. A mulasztástól számított három hónap eltelte után igazolási kérelmet előterjeszteni nem lehet.

Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenségét valószínűvé teszik. Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt pótolni kell az elmulasztott cselekményt is.

Ha az igazolást a törvény kizárja, vagy az igazolási kérelmet elkésztetten terjesztették elő, a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Ugyanez áll akkor is, ha az igazolást kérő - határidő elmulasztása esetében - az elmulasztott cselekményt a kérelem előterjesztésével együtt nem pótolta.

Az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen fellebbezésnek van helye.

Utolsó frissítés: 15/01/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.